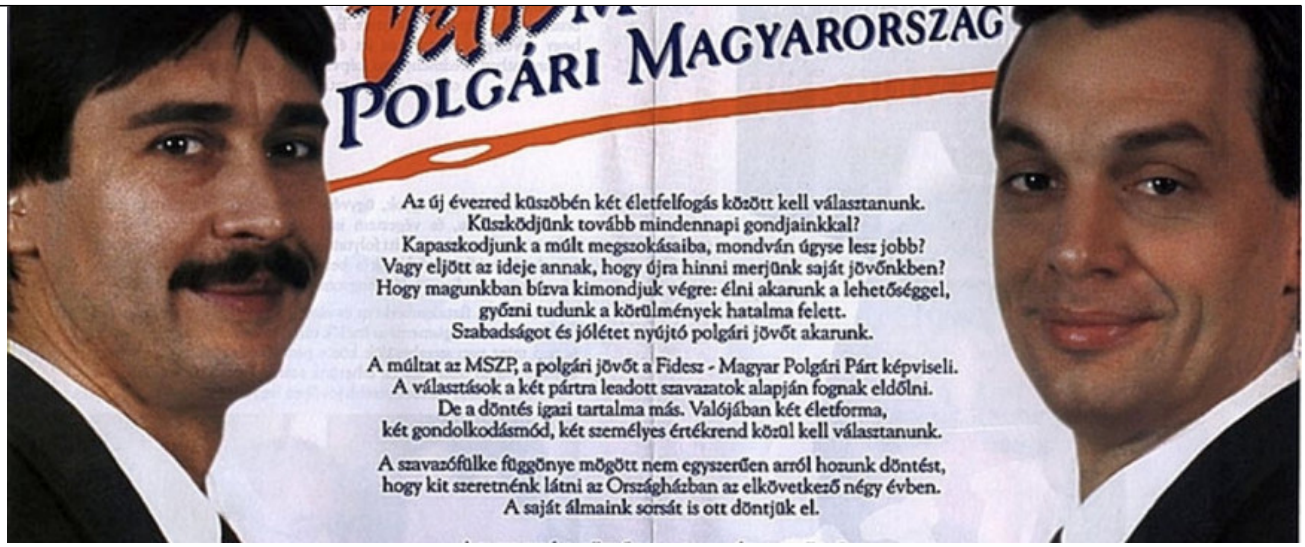

Fricz Tamás: Újra a polgári Magyarország felé!

2026 április 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

A FELSZÍN ALATT – Miért szenvedett a Fidesz–KDNP súlyos választási vereséget?

Mivel az április 12-i országgy?lési választás gyökeres fordulatot hoz a belpolitikában, az egész ország életében, a

Fidesz váratlanul nagy választási vereségének okait igyekszem e cikkben összefoglalni. Célom nem a felszínnel, hanem a mélyebb okokkal foglalkozni.

Az els?, amit kiemelnék: a Fidesz az utóbbi években, vagy talán már korábban is eltávolodott a polgári Magyarország nemes, üdvözít? és lelkesít? gondolatától. Emlékszem, milyen lelkesen jártunk a kilencvenes években Rákosszentmihályra egy zárt klubba, ahol a Fidesz vezérkara és holdudvara tervezte a jöv? Magyarországát – még az 1998-as választások el?tt, nagyjából 1994–1998 között. Ezeken a találkozókon remek koponyák remek el?adásokat tartottak, beugrik többek között Granasztói György, Schmidt Mária, Jankovics Marcell, Hankiss Ágnes, Elek István, Tóth Gy. László és más kiváló személyiségek neve, s persze Áder, Orbán, Pokorni, Szájer, Stumpf, Kövér és a többiek. Daliás id?k voltak, nagy tervekkel egy megújult, kommunizmus- és posztkommunizmus-mentes világról.

Álmodtunk egy világot magunknak, amely olyan országról szólt, ahol a demokrácia majd öntudatos, képzett, magukról gondoskodni tudó, szuverén polgárokra épül, akik nem alattvalók, nem kádárista fogyasztópolgárok – hanem egy polgári demokrácia büszke polgárai. Akikkel meg fogjuk beszélni közös dolgainkat, akikkel egyeztetünk, tárgyalunk, akikre számítunk a kormányzati döntéseknél.

Vagyis, egy olyan demokráciát képzeltünk el, amely a tudás társadalma lesz, ahol nem kell lemenni kutyába ahhoz, hogy célt érjünk el a hatalomban – hanem állam és társadalom, állam és civil társadalom között együttm?ködés és harmónia lesz. Feln?tt, öntudatos polgárokat akartunk, akikhez nem szólhatunk úgy, ahogy ostoba, képzetlen fajankókhoz kell szólni, s nem abból indulunk ki, hogy a „lakosság” nem több annál, mint aki túl akar élni, s megelégszik azzal, ha a csirkecomb ott van az asztalán vagy egy rozoga kocsi a háza udvarán.

Innen jöttünk – ebb?l a világképb?l. S mivé lettünk harminc év alatt? Hogyan jutottunk el a polgári, öntudatos Magyarország víziójától a mai hatalomgyakorlásig, hogyan jutottunk el a „Hallgass a szívedre, szavazz a Fideszre!” jelszavától a „Hallgass a zsebedre, szavazz a Fideszre!” illúziótlan és ormótlan kampányszlogenjéig?

Azt hiszem,

valahol utat tévesztettünk. Hogy hol? Nem tudom megmondani. Csak azt tudom, hogy egyszer, valahol a tudatos polgárok helyett „muglikat”, ostoba nyárspolgárokat kezdtünk látni az állampolgárokban. Polgárok helyett alattvalók, demokratikus állampolgárok helyett kádári kispolgárokat kezdtünk magunk el?tt látni.

S?t, nemrég egy hetilapunkban egy jeles filozófusunk már cs?cseléket emlegetett.

És az a baj, hogy nemcsak kispolgárokat, kádári fogyasztókat láttunk már, hanem ennek megfelel?en is képzeltük el a kormányzást és a hatalomban maradást. És lemondtunk arról, hogy valóban ne csak lakosságról, hanem civil társadalomról gondolkodjunk. A polgári körök óriási ötlet volt annak idején Orbán Viktortól, de vajon mivé lettek a polgári körök azóta? A CÖF még megpróbálta fenntartani a civilség erényét – ezt belülr?l mondhatom, hiszen a Civil Összefogás Fórum egyik alapítója vagyok, az, aki végig szorgalmazta, hogy

a civilséget segíteni, felkarolni kell, mert ez az egyetlen alapja annak, hogy ne csak formailag, hanem valóságosan is egy, a képvisel?k és a képviseltek közötti egyensúlyra épüljön fel az országunk.

Ne egy, a tömegekt?l elszakadt elitre és egy masszára, a „hívekre”, akik mindig mindent kritikátlanul elfogadnak az elitt?l. Szóval „a dolgozó nép okos gyülekezetében” akartuk valaha meghányni-vetni közös ügyeinket.

És ez valahol megszakadt, szétszakadt, elszakadt. Talán és f?leg 2022 után. De lehet, hogy már el?tte is. Talán a 2002-es, els? váratlan vereségünk után, amelyb?l sokan sokféle következtetéseket vontak le. Talán már akkor voltak olyan személyek a Fideszben, akik úgy gondolták, hogy a nép az egy hálátlan cs?cselék, akikre másképp nem lehet hatni, csak ha betömjük a szájukat kajával, bér- és nyugdíjemeléssel, s máris nyüszítve jönnek utánunk. Hiszen nem értettek meg bennünket, nem honoráltak minket az 1998–2002 közötti id?szak valós eredményei miatt, hanem hagyták, hogy az MSZP az SZDSZ-szel együtt – ha hajszállal is, de – elvegye t?lünk a hatalmat. Az akkori döntéshozók, akik a Fideszben a fenti következtetést vonták le, nem értették meg, hogy a posztkommunisták akkor még integráltak voltak a társadalomban – akkor utoljára –, s a kilencvenéves nénik is elmentek szavazni, mert nem tudtak szakítani a múltjukkal. És még egy megjegyzés: akkor a valós eredményeket sem sikerült jól prezentálni a választópolgárok felé.

Ett?l még nem lett volna szabad szakítani

a polgári demokratikus Magyarország víziójával, a legszebb és legnemesebb vízióval, amit a Fidesz valaha kitermelt magából. Ett?l a mi táborunk nem lett rosszabb, keresztény, nemzeti és polgári maradt – ahogyan jómagam a 2002 utáni sok száz vidéki el?adásomon megtapasztalhattam.

S szerencsére a polgári körök és talán a CÖF segítségével is egyben maradtunk, s?t, éppen a 2000-es, gyurcsányi szörny?séges évek alatt tovább er?södtünk és hittünk abban, hogy ki tudjuk söpörni a posztkommunistákat.

És ez meg is történt 2010-ben: még a régi választási rendszerben sikerült kétharmados többséget elérnünk. Ez óriási siker volt! S ekkor a teljes polgári Magyarország repesve várta, hogy most és itt, eljött az ideje a régi vízió megvalósításának. Minden megvan hozzá: er?, hatalom, pénz, nemzetközi kapcsolatok, tudás és politikai vezet?. És egy ideig mintha m?ködött is volna a dolog: legalább 2022-ig emelked? pályára került a nemzet, egyesek már Orbán-korszakról beszéltek, kulturális dominanciáról és polgári létr?l.

De valami mégis megtört:

fokozatosan elt?nt a polgári Magyarország, s helyette az újgazdagok, a szolidaritást hírb?l sem ismer? vadkapitalista „elit” vette át a hatalmat a háttérben, miközben a politikai elitünk a nemzetközi „meccseit” játszotta le és harcolta végig.

Belpolitikánkat fokozatosan ellepte a dudva és a muhar – az öncélú, taszító g?gösség és elitizmus. Le kell szögeznem így utólag is: a polgári Magyarország gondolata nem egy „politikai termék” – hanem a legfontosabb érték és cél a nemzeti-szuverenista oldal számára.

Lehet, hogy négy kormányzati ciklus után megbukni nem meglep? dolog. És lássuk be:

Európában gyakorlatilag ez a természetes – négy ciklusnál tovább szinte senki nem uralkodott Európában (Luxemburgot leszámítva, de azt most hagyjuk). Még Helmut Kohl sem, akit 1998-ban úgy váltott le a Gerhard Schröder vezette baloldal, hogy igazából semmi komoly baj nem volt a német gazdasággal, társadalommal, politikával. Egyszer?en elkopott a kormányzása,

s akkoriban én berlini ösztöndíjasként ott voltam, kérdezgettem is a kollégákat: miért kell távoznia Kohlnak? Azt hajtogatták: Kohlnak mennie kell, mert új hang kell, új ötletek, új víziók. Schröder finoman azt írta a molinókra: „Danke Helmut – aber es reicht.” (Köszönjük Helmut, de ennyi elég volt.)

Ezzel együtt, tehát a természetes elkopás politológiailag ismert jelensége mellett, a mi nagy hibáink is kellettek ahhoz, hogy ekkora méretes zakót kapjon a Fidesz. Ez pedig az, amit eddig taglaltam: feln?ttként, polgárként kellett volna kezelni az elmúlt években, s f?leg az elmúlt kampányban a táborunkat és a bizonytalan szavazókat, de még a tiszás szimpatizánsokat is. Feln?ttként kellett volna beszélni hozzájuk, ?szintén, s nem szinte gyalázatosan primitív üzenetekkel lebutítani az embereket.

Az emberek nem ostobák, tudnak gondolkodni. F?leg ha ennek megfelel?en állunk szóba velük, s ezzel ?ket is megemeljük. Legyen ez egy örök tanulság.

És még valami: mostanában rengetegen emlegetik a régi mondásomat, köztük még Magyar Péter is, és mások is, úgy fogalmazva, hogy Magyarország nem maradhat „egy következmények nélküli ország”.

Végre valóban legyen így! S akkor újra egy jobb, polgári Magyarország felé indulhatunk el.

Fricz Tamás - www.magyarnemzet.hu

Ajánló